TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2025. gada 9. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Valsts atbalsts – Regula (ES) Nr. 651/2014 – Atbrīvojums noteiktām ar iekšējo tirgu saderīga atbalsta kategorijām – Tulkošanas kļūda šīs regulas rumāņu valodas versijā – Tās regulas tiesiskās sekas, ar kuru šī kļūda labota – Iespēja atgūt atbalstu, kas piešķirts pirms kļūdu labojuma, ievērojot tajā regulas versijā paredzētos nosacījumus, kurā ir tulkošanas kļūda – Tiesiskās paļāvības aizsardzība – Tiesiskā drošība

Apvienotajās lietās C-416/24 un C-417/24

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu apelācijas tiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2024. gada 18. aprīļa lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti 2024. gada 11. jūnijā, tiesvedībās

On Air Media Professionals SRL (C-416/24)

pret

Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii Iași,

un

Different Media SRL (C-416/24)

pret

Ministerul Antreprenoriatului şi Turismului – Agenția pentru Întreprinderi Mici şi Mijlocii, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului Iași,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs F. Biltšens [*F. Biltgen*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši I. Ziemele, A. Kumins [*A. Kumin*] un S. Žervazonī [*S. Gervasoni*] (referents),

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Eiropas Komisijas vārdā – *Ł. Habiak*, *M. Lagrue*, *L. Nicolae* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2025. gada 22. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu būtībā ir par to, kā interpretēt Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu (OV 2014, L 187, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "VGAR"), 2. panta 18. punkta a) apakšpunkta pirmo teikumu, Komisijas Regulas (ES) 2021/452 (2021. gada 15. marts), ar kuru labo Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu (OV 2021, L 89, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "labojumu regula"), 1. panta 1. punktu, kā arī tiesiskās paļāvības aizsardzības un tiesiskās drošības principus.

2 Šie identiski formulētie lūgumi tika iesniegti saistībā ar divām tiesvedībām, no kurām pirmā ir starp *On Air Media Professionals SRL* (turpmāk tekstā – "*On Air Media*"), saskaņā ar Rumānijas tiesībām iedibinātu sabiedrību ar ierobežotu atbildību, no vienas puses, un *Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii Iaşi* (Jasi Aģentūra maziem un vidējiem uzņēmumiem, Rumānija), no otras puses, un otrā – starp *Different Media SRL* – arī saskaņā ar Rumānijas tiesībām iedibinātu sabiedrību ar ierobežotu atbildību –, no vienas puses, un *Ministerul Antreprenoriatului și Turismului – Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului Iaşi* (Uzņēmējdarbības un tūrisma ministrija – Jasi Aģentūra maziem un vidējiem uzņēmumiem investīciju piesaistei un eksporta veicināšanai, Rumānija), no otras puses, par lūgumiem atmaksāt dotācijas, kas šīm abām komercsabiedrībām tika nepamatoti piešķirtas saistībā ar atbalsta pasākumiem uzņēmumiem, kurus skārusi Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomiskā krīze.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

VGAR

3 VGAR 14. apsvērums formulēts šādi:

"Izņemot atbalsta shēmas atsevišķu dabas katastrofu radīto zaudējumu atlīdzināšanai, atbalsts, ko piešķir grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, būtu jāizslēdz no šīs regulas darbības jomas, jo šāds atbalsts būtu jānovērtē saskaņā ar 2004. gada 1. oktobra Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, kuru darbību pagarināja ar [Eiropas] Komisijas paziņojumu par darbības termiņa pagarināšanu 2004. gada 1. oktobra Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, vai tās aizstājošām pamatnostādnēm, lai izvairītos no minēto pamatnostādņu

apiešanas. Juridiskās noteiktības labad ir lietderīgi noteikt skaidrus kritērijus, kas neprasa novērtēt visas uzņēmuma stāvokļa īpatnības, lai noteiktu, vai uzņēmums šīs regulas nozīmē ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu."

4 Šīs regulas 1. panta "Darbības joma" 4. punktā noteikts:

"Šo regulu nepiemēro:

[..]

c) atbalstam grūtībās nonākušiem uzņēmumiem, izņemot atbalsta shēmas atsevišķu dabas katastrofu radīto zaudējumu atlīdzināšanai.

[..]"

5 Saskaņā ar minētās regulas 2. panta "Definīcijas" sākotnējās redakcijas rumāņu valodas versiju:

"Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

18. "grūtībās nonācis uzņēmums" ir uzņēmums, attiecībā uz kuru pastāv vismaz viena no šādām situācijām:
    a) attiecībā uz kapitālsabiedrību (izņemot [mazos vai vidējos uzņēmumus (MVU)], kas ir pastāvējuši vismaz trīs gadus, vai, noskaidrojot tiesības uz riska finansējuma atbalstu, tādus MVU septiņus gadus no to pirmā komerciālās pārdošanas darījuma, kuri pēc izraudzītā finanšu starpnieka veiktās atbilstības pārbaudes kvalificējas riska finansējuma ieguldījumiem) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla. Tā tas ir gadījumā, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla. Šā noteikuma vajadzībām ar "kapitālsabiedrību" saprot jo īpaši tos sabiedrību veidus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES [(2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV 2013, L 182, 19. lpp.)] I pielikumā, un "kapitāls" attiecīgā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu,

[..]."

Labojumu regula

6 Labojumu regulas 1. un 2. apsvērums formulēti šādi:

"(1) [VGAR] rumāņu valodas versijā ir ieviesušās kļūdas 2. panta 18. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā un 2. panta 18. punkta b) apakšpunkta pirmajā teikumā, kas maina minēto noteikumu nozīmi.

(2) Tāpēc [VGAR] rumāņu valodas versija būtu attiecīgi jālabo. Pārējo valodu versijas tas neskar."

7 Labojumu regulas 1. panta 1. punktā paredzēts:

"[VGAR] tiek labota šādi:

2. panta 18. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums tiek aizstāts ar šādu tekstu: "attiecībā uz kapitālsabiedrību (izņemot MVU, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus, vai, noskaidrojot tiesības uz riska finansējuma atbalstu, tādus MVU septiņus gadus no to pirmā komerciālās pārdošanas darījuma, kuri pēc izraudzītā finanšu starpnieka veiktās atbilstības pārbaudes kvalificējas riska finansējuma ieguldījumiem) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla." [Neoficiāls tulkojums.]

8 Labojumu regulas 2. pantā noteikts:

"Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*."

2020. gada 27. augusta lēmums

9 Ar lēmumu C(2020) 5949 final (2020. gada 27. augusts) – Valsts atbalsts SA.58166 (2020/N) – Rumānija – Covid-19: Atbalsts MVU un lielajiem uzņēmumiem, lai pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko krīzi (OV 2020, C 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "2020. gada 27. augusta lēmums") Komisija apstiprināja valsts atbalsta shēmu "Atbalsts MVU un lieliem uzņēmumiem, lai pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko krīzi", par kuru Rumānija tai paziņoja 2020. gada 20. augustā.

10 Šī lēmuma 16. un 47. apsvērumā norādīts:

"16. Uz 2019. gada 31. decembri pasākuma ietvaros nevar piešķirt atbalstu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem [VGAR], Lauksaimniecības grupālā atbrīvojuma regulas ("RECA") vai Zvejniecības un akvakultūras grupālā atbrīvojuma regulas ("RECP") izpratnē.

[..]

47. Tāpēc Komisija uzskata, ka pasākums ir vajadzīgs, piemērots un samērīgs nopietnu traucējumu novēršanai kādas dalībvalsts ekonomikā, un tas atbilst visiem pagaidu regulējuma nosacījumiem. It īpaši:

[..]

– Pasākuma ietvaros atbalstu nevar piešķirt uzņēmumiem, kuri jau bija nonākuši grūtībās 2019. gada 31. decembrī (skat. 16. apsvērumu). Tāpēc pasākums ir atbilstošs pagaidu regulējuma 22. punkta c) apakšpunktam."

Rumānijas tiesību akti

OUG Nr.°130/2020

11 2020. gada 31. jūlija *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de Covid-19, precum și alte*

măsuri în domeniul fondurilor europene (Valdības ārkārtas rīkojums Nr. 130/2020 par dažiem pasākumiem finansiāla atbalsta sniegšanai no neatmaksājamiem ārējiem līdzekļiem saistībā ar Darbības programmu konkurētspējai 2014.–2020. gadam Covid-19 izraisītās krīzes kontekstā, kā arī par citiem pasākumiem saistībā ar Eiropas fondiem; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 705, 2020. gada 6. augusts; turpmāk tekstā – "*OUG* Nr. 130/2020"), 4. panta 1. punktā noteikts:

"Mikrodotāciju vērtība ir 2000 EUR, un tās tiek piešķirtas vienreiz kā vienreizējs maksājums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1301/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem saistībā ar mērķi "Ieguldījumi izaugsmei un nodarbinātībai", un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 (OV 2013, L 347, 289. lpp.) (ar grozījumiem) 3. panta 1. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV 2013, L 347, 320. lpp.), 67. panta 1. punkta c) apakšpunktu."

12 Saskaņā ar *OUG* Nr. 130/2020 6. pantu:

"4. panta 1. punktā paredzētās mikrodotācijas, pamatojoties uz valsts atbalsta piešķiršanas noteikumiem, tiek piešķirtas finansējuma saņēmējiem, kuri kumulatīvi atbilst šādiem nosacījumiem:

a) tie veikuši kārtējo/operatīvo darbību vismaz vienu kalendāro gadu pirms finansējuma pieteikuma iesniegšanas dienas, izņemot [pilnvarotas fiziskās personas/individuālas ārstu prakses], kuru darbības uzsāktas ne vēlāk kā 2020. gada 1. februārī;

b) finanšu gada laikā pirms finansējuma pieteikuma iesniegšanas sasnieguši apgrozījumu vismaz 5000 EUR (pārvēršot Rumānijas lejas (RON)) finansējuma pieteikuma iesniegšanas dienā, izņemot 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētos valsts atbalsta saņēmējus, saņēmējus, kuri izveidoti 2019. gadā ar apgrozījumu mazāku par 5000 EUR, kuriem minimālo apgrozījuma slieksni aprēķina, reizinot visu 2019. gada darbības mēnešu skaitu ar summu 415 EUR, un 5. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētā valsts atbalsta saņēmējus;

c) tie turpina darbību vismaz sešus mēnešus no atbalsta piešķiršanas mikrodotāciju veidā."

13 *OUG* Nr. 130/2020 32. pantā paredzēts:

"(1) Valsts atbalsta piešķiršanas noteikumi paredzēti valsts atbalsta shēmā – Atbalsts MVU, kam nepieciešams Eiropas Komisijas atzinums.

(2) Grozījumi un/vai papildinājumi valsts atbalsta shēmai – Atbalsts MVU – stājas spēkā dienā, kad Eiropas Komisija paziņojusi lēmumu par atļaujas piešķiršanu."

Dekrēts Nr. 1060/2857/2020

14 2020. gada 8. septembra *Ordinul nr. 1060/2857/2020 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat – Sprijin pentru IMM-uri în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia de Covid-19* (Dekrēts Nr. 1060/2857/2020 par valsts atbalsta shēmas – Atbalsts MVU, lai pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko un finanšu krīzi, – apstiprināšanu; *Monitorul Oficial al*

României, I daļa, Nr. 835, 2020. gada 11. septembris; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 1060/2857/2020"), ko izdevusi *Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri* (Ekonomikas, enerģētikas un uzņēmējdarbības vides ministrija, Rumānija) un *Ministerul Fondurilor Europene* (Eiropas fondu ministrija, Rumānija), pielikuma 3.6. pantā ir šāda definīcija:

""grūtībās nonācis uzņēmums" – atbilstoši [VGAR] 2. panta 18. punkta a) apakšpunktam uzņēmums tiek uzskatīts par nonākušu grūtībās šādās situācijās:

i) ja tā ir kapitālsabiedrība (izņemot MVU, kas pastāvējuši vismaz trīs gadus), kurai uzkrāto zaudējumu dēļ zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla. Tā tas ir gadījumā, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla. Šā noteikuma vajadzībām ar "kapitālsabiedrību" saprot jo īpaši tos sabiedrību veidus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34] I pielikumā, un "kapitāls" attiecīgā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu;

[..]."

15 Saskaņā ar šī dekrēta pielikuma 6.19. punktu:

"Vispārējie atbilstības kritēriji saņēmējiem, kuri lūdz finansējumu šīs valsts atbalsta shēmas pasākumu ietvaros, ir šādi:

a) tie 2019. gada 31. decembrī nav nonākuši grūtībās saskaņā ar [VGAR] 2. panta 18. punkta noteikumiem, izņemot [pilnvarotas fiziskās personas un individuālas ārstu prakses];

b) attiecībā uz tiem nav izdots vai izpildīts valsts atbalsta atgūšanas lēmums [..];

c) uz tiem neattiecas preventīvā mierizlīguma, likvidācijas, maksātnespējas vai bankrota procedūra."

Dekrēts Nr. 2989/2020

16 2020. gada 30. septembra *Ordinul nr. 2989/2020 privind aprobarea Procedurii de implementare a măsurii "Microgranturi acordate din fonduri externe nerambursabile" din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de Covid-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene* (Dekrēts Nr. 2989/2020 par procedūras apstiprināšanu pasākuma "Mikrodotācijas, kas piešķirtas no neatmaksājamiem ārējiem līdzekļiem" īstenošanai valsts atbalsta shēmā, kas ieviesta ar Valdības ārkārtas rīkojumu Nr. 130/2020 par dažiem pasākumiem finansiāla atbalsta sniegšanai no neatmaksājamiem ārējiem līdzekļiem saistībā ar Darbības programmu konkurētspējai 2014.–2020. gadam Covid-19 izraisītās krīzes kontekstā, kā arī par citiem pasākumiem saistībā ar Eiropas fondiem; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 902, 2020. gada 5. oktobris), 8.11. punkts būtībā paredz, ka valsts atbalsts tiks pilnībā atgūts, ja pēc pārbaudēm, kas veiktas pēc finansēšanas līgumu parakstīšanas, tiks konstatēts, ka atbalsta saņēmējs neietilpst *OUG* Nr. 130/2020 paredzētajā atbalsttiesīgo saņēmēju kategorijā.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

17 2020. gada 20. augustā Rumānija paziņoja Komisijai atbalsta shēmu "Atbalsts MVU un lieliem uzņēmumiem, lai pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko krīzi". Komisija šo valsts atbalsta shēmu apstiprināja ar 2020. gada 27. augusta lēmumu.

18 Saskaņā ar šī lēmuma 16. apsvērumu, pamatojoties uz atļauto shēmu, valsts atbalstu nevarēja piešķirt uzņēmumiem, kuri 2019. gada 31. decembrī bija nonākuši grūtībās VGAR 2. panta 18. punkta izpratnē. Tādēļ, kā izriet no minētā lēmuma 47. apsvēruma, tas bija viens no Komisijas izvirzītajiem nosacījumiem, lai atbalsta shēmu varētu atzīt par nepieciešamu, atbilstošu un samērīgu, līdz ar to saderīgu ar iekšējo tirgu.

19 Pēc 2020. gada 27. augusta lēmuma paziņošanas Rumānijas valsts iestādes atbalsta shēmu īstenoja ar Dekrētu Nr. 1060/2857/2020.

20 Šī dekrēta pielikuma 6.1. punkts paredzēja atbalsta piešķiršanu noteiktām MVU kategorijām apmērā, kurš nepārsniedz 2000 EUR vienam saņēmējam.

21 Saskaņā ar 2020. gada 27. augusta lēmumu viens no vispārējiem atbilstības kritērijiem, kas atbilstoši minētā dekrēta pielikuma 6.19. punktam bija jāizpilda saņēmējiem, kuri vēlējās saņemt finansējumu, bija nebūšana grūtībās VGAR 2. panta 18. punkta izpratnē 2019. gada 31. decembrī. Šajā pantā sniegtā jēdziena "grūtībās nonācis uzņēmums" definīcija tika atgādināta šī paša dekrēta pielikuma 3.6. punkta i) apakšpunktā.

22 Saistībā ar iepriekš minēto atbalsta shēmu *On Air Media* un *Different Media* 2020. gada 10. decembrī noslēdza finansēšanas līgumus, saskaņā ar kuriem katra no tām saņēma mikrodotāciju 9679 RON (aptuveni 1945 EUR) apmērā ar mērķi palīdzēt tām pārvarēt Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko krīzi.

23 Par katru no šīm mikrodotācijām tika pieņemts lēmums par atgūšanu; 2022. gada 8. novembrī attiecībā uz *On Air Media* un 2022. gada 18. oktobrī – attiecībā uz *Different Media*. Rumānijas iestādes uzskatīja, ka šīs komercsabiedrības neatbilda vienam no tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem attiecīgo dotāciju saņemšanai, jo 2019. gada 31. decembrī tās bija "grūtībās nonākuši uzņēmumi" Dekrēta Nr. 1060/2857/2020 pielikuma 3.6. punkta i) apakšpunkta izpratnē, jo šo komercsabiedrību reģistrētie kapitāla zaudējumi šajā datumā ievērojami pārsniedza to parakstīto kapitālu.

24 *On Air Media* un *Different Media* par šiem lēmumiem par atgūšanu cēla prasību *Tribunalul Neamț* (Njamcas apgabaltiesa, Rumānija). Tās apgalvoja, ka atbilst visiem mikrodotāciju saņemšanas kritērijiem un it īpaši – ka tās neatbilst grūtībās nonākušu uzņēmumu kritērijiem *VGAR* 2. panta 18. punkta izpratnē. Šajās tiesību normās minētās regulas rumāņu valodas versijā no kategorijas "grūtībās nonākuši uzņēmumi" esot izslēgti "MVU, kas pastāvējuši vismaz trīs gadus". Tomēr *On Air Media* un *Different Media* apgalvo, ka tās finansēšanas līgumu noslēgšanas dienā bija pastāvējušas attiecīgi 13 un 18 gadus.

25 *Tribunalul Neamț* (Njamcas apgabaltiesa) šīs prasības noraidīja. Minētā tiesa pamatojās uz faktu, ka VGAR rumāņu valodas versija pēc dotāciju piešķiršanas *On Air Media* un *Different Media* tika labota ar labojumu regulu un ka VGAR labotajā versijā paredz, ka jēdziena "grūtībās nonākuši

uzņēmumi" piemērošanas jomā neietilpst un attiecīgo atbalstu tādējādi ir tiesīgi saņemt tikai tie MVU, kas pastāv mazāk nekā trīs gadus, nevis, kā tas bija sākotnējā šīs regulas rumāņu valodas versijā, tie MVU, kas pastāv vismaz trīs gadus.

26 Minētā tiesa uzskatīja, ka ar labojumu regulu nav grozīta VGAR, bet tikai labota tās rumāņu valodas versija, jo sākotnējā angļu valodas versija jau kopš tās pieņemšanas attiecās uz MVU, "kas pastāv mazāk nekā trīs gadus". Tādēļ tā piemēroja VGAR 2. panta 18. punktu, kas labots ar labojumu regulu, un konstatēja, ka dotācijas pieteikumu iesniegšanas dienā *On Air Media* un *Different Media* neizpildīja visus atbilstības kritērijus.

27 Šīs komercsabiedrības pret pirmās instances spriedumiem iesniedza apelāciju *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu apelācijas tiesa, Rumānija), kas ir iesniedzējtiesa.

28 Šajā tiesā tās norādīja, pirmkārt, ka Rumānijas valsts iestādes labojumu regulu piemērojušas ar atpakaļejošu spēku, jo tā tika pieņemta 2021. gada martā, proti, vairāk nekā trīs mēnešus pēc tam, kad tika parakstīti aplūkotie finansēšanas līgumi, un pat pēc tam, kad dotācijas jau bija izmantotas iekārtu iegādei.

29 Otrkārt, tās apgalvo, ka jēdzienam "regulas oriģinālversija" angļu valodā, kas atrodams pirmās instances sprieduma motīvu daļā, nav juridiska pamata, jo rumāņu valoda ir viena no 24 oficiālajām Eiropas Savienības valodām tieši tāpat kā jebkura cita no 23 pārējām valodām.

30 Treškārt, tās norāda, ka aplūkoto finansēšanas līgumu parakstīšanas dienā VGAR rumāņu valodas versija jau vairāk nekā sešus gadus bija spēkā bez grozījumiem un šīs regulas teksts pilnībā saskanēja ar visiem pārējiem tiesību aktiem, kas piemērojami šajā lietā, it īpaši ar Dekrētu Nr. 1060/2857/2020, kurā bija identisks teksts. Šādos apstākļos tās apgalvo, ka ir godprātīgi iesniegušas dotācijas pieteikumu, parakstījušas finansēšanas līgumu un to izpildījušas.

31 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tai jāaplūko jautājums, vai regulas, ar kuru tiek labota sākotnējās Savienības regulas valodu versija, pieņemšana nozīmē, ka labotā versija jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku jau kopš sākotnējās regulas spēkā stāšanās brīža vai arī tā rada sekas tikai pēc labojumu regulas stāšanās spēkā.

32 Tā arī vaicā, vai tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi nepieļauj atgūt valsts atbalstu, kas piešķirts, ievērojot VGAR rumāņu valodas versijā sākotnēji izklāstītos nosacījumus tādā kontekstā, kāds ir tajā izskatāmajās lietās.

33 Visbeidzot tā norāda, ka valsts judikatūra šajos jautājumos nav vienveidīga.

34 Šajos apstākļos *Curtea de Apel Bacău* (Bakeu apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai regulas, ar ko labo Savienības regulas oficiālo rumāņu valodas versiju, proti, [labojumu regulas] pieņemšana nozīmē, ka ar atpakaļejošu spēku jau no sākotnējās regulas spēkā stāšanās brīža ir piemērojama labotā versija, vai arī, ja valsts iestādes ir piešķīrušas valsts atbalstu saskaņā ar [VGAR] sākotnējās rumāņu valodas versijas nosacījumiem un pēc [labojumu regulas] stāšanās spēkā ir pieprasījušas atgriezt piešķirto valsts atbalstu, labojumu regula ir piemērojama tikai nākotnē pēc tās stāšanās spēkā?

2) Vai Savienības regulas valodu versiju līdzvērtība nozīmē, ka dalībvalsts iestādes attiecībā uz tāda valsts atbalsta saņēmēju, kurš piešķirts saskaņā ar [VGAR] sākotnējo rumāņu valodas versiju, var atsaukties uz [labojumu regulas], ar kuru labo minēto versiju, noteikumiem, lai pieprasītu valsts atbalsta atgūšanu, ja atbalsta saņēmējs nav pieļāvis nekādu kļūdu?

3) Vai Savienības tiesības, un it īpaši tiesiskās paļāvības un tiesiskās drošības princips jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tāda valsts atbalsta atgūšanu, kas piešķirts atbilstoši sākotnēji rumāņu valodas versijā paredzētajiem nosacījumiem, kuri nepastāvēja [VGAR] citu valodu versijās un kuru labojums rumāņu valodas versijā tika izdarīts ar [labojumu regulu] pēc valsts atbalsta piešķiršanas?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

35 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai labojumu regula jāinterpretē tādējādi, ka ar to VGAR rumāņu valodas versija tiek labota ar atpakaļejošu spēku, sākot no pēdējās minētās regulas spēkā stāšanās dienas.

36 Iesākumā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību sistēmas acīmredzamās interesēs, lai novērstu interpretācijas atšķirības nākotnē, ir tas, lai visas Savienības tiesību normas tiktu interpretētas vienveidīgi, un tā nodrošināšana ir Tiesas kompetencē atbilstoši LESD 267. pantam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 18. oktobris, *Dzodzi*, C-297/88 un C-197/89, EU:C:1990:360, 37. un 38. punkts, kā arī 2016. gada 16. jūnijs, *Rodríguez Sánchez*, C-351/14, EU:C:2016:447, 61. punkts).

37 Nepieciešamība vienveidīgi interpretēt Savienības tiesību normas nepieļauj, ka šaubu gadījumā tiesību normas teksts tiek aplūkots izolēti, bet gluži pretēji – prasa, lai tas tiktu interpretēts un piemērots, ņemot vērā citu oficiālo valodu versijas (spriedumi, 1967. gada 5. decembris, *van der Vecht*, 19/67, EU:C:1967:49, 456. lpp., un 2025. gada 10. aprīlis, *Tartisai*, C-238/24, EU:C:2025:258, 30. punkts).

38 Tomēr, kā Tiesa pastāvīgi lēmusi, visām Savienības tiesību akta valodu versijām principā jāpiešķir līdzvērtīga nozīme (spriedumi, 1998. gada 2. aprīlis, *EMU Tabac* u.c., C-296/95, EU:C:198:152, 36. punkts, un 2024. gada 4. oktobris, *AFAÏA*, C-228/23, EU:C:2024:829, 38. punkts).

39 Gadījumā, ja Savienības tiesību akta teksts dažādu valodu versijās atšķiras, attiecīgā tiesību norma jāinterpretē atkarībā no tā tiesiskā regulējuma vispārējās sistēmas un mērķa, kurā šī tiesību norma ietilpst (spriedumi, 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau*, 30/77, EU:C:1977:172, 14. punkts, un 2025. gada 10. aprīlis, *Tartisai*, C-238/24, EU:C:2025:258, 30. punkts).

40 Tomēr šādas Savienības tiesību normas interpretācijas rezultātā nedrīkst tikt pilnībā atņemta šīs tiesību normas skaidrā un precīzā formulējuma lietderīgā iedarbība (spriedumi, 2005. gada 8. decembris, ECB/Vācija, C-220/03, EU:C:2005:748, 31. punkts, un 2024. gada 3. septembris, *Illumina* un *Grail*, C-611/22 P un C-625/22 P, EU:C:2024:677, 126. punkts).

41 Pretrunas starp VGAR 2. panta 18. punkta rumāņu valodas versiju, kuras formulējums bija skaidrs un saprotams, un citām šīs tiesību normas valodu versijām lika Komisijai pieņemt labojumu regulu, kas ir pamatlietu pamatā.

42 VGAR, kurā atsevišķas atbalsta kategorijas atzītas par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot LESD 107. un 108. pantu, saskaņā ar 1. panta 4. punkta c) apakšpunktu no tās piemērošanas jomas izslēdz "grūtībās nonākušus uzņēmumus", kas definēti tās 2. panta 18. punktā.

43 Lai gan pēdējās minētās tiesību normas sākotnējā rumāņu valodas versijā, kas 2014. gada 26. jūnijā publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, no grūtībās nonākušu uzņēmumu kategorijas attiecībā uz sabiedrībām ar ierobežotu atbildību pilnīgi nepārprotami tika izslēgti MVU, kas pastāv vismaz trīs gadus, citās šīs tiesību normas valodu versijās, kas tajā pašā dienā tika publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, no šīs kategorijas tikpat skaidri tika izslēgti MVU, kas pastāv mazāk nekā trīs gadus.

44 Attiecībā uz jautājumu, vai labojumu regulai ir atpakaļejošs spēks, vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 297. pantu Savienības tiesību akti stājas spēkā tajos norādītajā dienā vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas.

45 Turklāt no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai nodrošinātu tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ievērošanu, atšķirībā no procesuālo tiesību normām, kas parasti jāpiemēro no dienas, kurā tās stājas spēkā, Savienības materiālās tiesību normas jāinterpretē tā, ka tās attiecas uz situācijām, kas radušās pirms to stāšanās spēkā, tikai tad, ja no to teksta, mērķa vai uzbūves skaidri izriet, ka tām piemīt šāda iedarbība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. jūnijs, *Volvo* un *DAF Trucks*, C-267/20, EU:C:2022:494, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Šajā lietā labojumu regulas, kas attiecas uz materiālo tiesību normu, 2. pantā noteikts, ka tā stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tajā nav skaidri paredzēts, ka tā stātos spēkā agrāk.

47 Tomēr labojumu regulas piemērojamība ar atpakaļejošu spēku skaidri izriet no tās mērķa.

48 Kā norādīts labojumu regulas 1. un 2. apsvērumā, tās mērķis ir labot VGAR 2. panta 18. punkta a) apakšpunkta pirmo teikumu un 2. panta 18. punkta b) apakšpunkta pirmo teikumu rumāņu valodas versijā, izslēdzot citu valodu versijas, jo rumāņu valodas versijā ir kļūdas, kas maina šo tiesību normu nozīmi.

49 No paša labojumu regulas mērķa izriet, ka tās mērķis ir atjaunot VGAR 2. panta 18. punkta interpretācijas vienveidību visās šīs tiesību normas valodu versijās, *ab initio* un ar atpakaļejošu spēku labojot VGAR rumāņu valodas versijā pieļauto kļūdu tulkojumā.

50 Proti, ja ar labojumu regulu VGAR rumāņu valodas versija būtu labota tikai attiecībā uz nākotni, tā ļautu līdzās pastāvēt nesaderīgām šīs regulas versijām, kas laikposmā no VGAR stāšanās spēkā līdz labojumu regulas spēkā stāšanās dienai abas būtu balstītas uz skaidriem un precīziem formulējumiem.

51 Šādu labojumu regulas interpretāciju nevar atbalstīt, nepārkāpjot šī sprieduma 36. un 37. punktā atgādināto Savienības tiesību vienveidīgas interpretācijas un piemērošanas prasību.

52 Tādēļ uz pirmo jautājumu jāatbild, ka labojumu regula jāinterpretē tādējādi, ka ar to VGAR rumāņu valodas versija tiek labota ar atpakaļejošu spēku, sākot no pēdējās minētās regulas spēkā stāšanās dienas.

Par otro un trešo jautājumu

53 Ar otro un trešo jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda atbalsta atgūšana, pamatojoties uz labojumu regulu, kuru Rumānija bija piešķīrusi pirms šīs regulas pieņemšanas saskaņā ar atbalsta shēmu, kas apstiprināta ar 2020. gada 27. augusta lēmumu.

54 Kā nospriests šī sprieduma 52. punktā, ar labojumu regulu VGAR rumāņu valodas versija tika labota ar atpakaļejošu spēku, sākot no pēdējās minētās regulas spēkā stāšanās dienas.

55 Ņemot vērā laboto rumāņu valodas versiju, nav strīda par to, ka *On Air Media* un *Different Media* bija jāuzskata par grūtībās nonākušiem uzņēmumiem VGAR 2. panta 18. punkta izpratnē un tātad tie bija jāizslēdz no pamatlietās aplūkoto dotāciju saņemšanas.

56 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja tiek konstatēts, ka atbalsts ir nelikumīgs, valsts iestādēm principā tas jāatgūst, lai atjaunotu iepriekšējo situāciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *Residex Capital IV*, C-275/10, EU:C:2011:814, 33. punkts, un rīkojumu, 2024. gada 28. februāris, Grieķija/Komisija, C-797/22 P, EU:C:2024:174, 71. punkts).

57 Tomēr, īstenojot Savienības tiesības, šīm iestādēm jāievēro pamatprincipi, it īpaši tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi (spriedumi, 1993. gada 1. aprīlis, *Lageder* u.c., C-31/91 un C-44/91, EU:C:1993:132, 33. punkts, kā arī 2024. gada 5. septembris, *Novo Banco* u.c., no C-498/22 līdz C-500/22, EU:C:2024:686, 100. punkts).

58 Tiesiskās drošības princips prasa, lai tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt to pienākumu tvērumu, kuri ar šo regulējumu tām noteikti (spriedumi, 1998. gada 1. oktobris, Apvienotā Karaliste/Komisija, C-209/96, EU:C:1998:448, 35. punkts, kā arī 2022. gada 22. februāris, *Stichting Rookpreventie Jeugd* u.c., C-160/20, EU:C:2022:101, 41. punkts).

59 Kaut arī vispārīgi tiesiskās drošības principam ir pretrunā, ka Savienības tiesību akta piemērošanas laikā sākums ir noteikts pirms tā publicēšanas, tomēr izņēmuma kārtā pieļaujami citādi gadījumi, ja to pieprasa vispārējo interešu mērķi un ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība ir atbilstoši ievērota (spriedumi, 1979. gada 25. janvāris, *Racke*, 98/78, EU:C:1979:14, 20. punkts, un 1981. gada 12. novembris, *Meridionale Industria Salumi* u.c., no 212/80 līdz 217/80, EU:C:1981:270, 10. punkts), kā arī, ja no attiecīgo tiesību normu teksta, mērķa vai uzbūves skaidri izriet, ka tām piemīt šāda iedarbība (spriedumi, 2002. gada 24. septembris, *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*, C-74/00 P un C-75/00 P, EU:C:2002:524, 119. punkts, kā arī 2019. gada 30. aprīlis, Itālija/Padome (Zobenzivju zvejas kvotas Vidusjūrā), C-611/17, EU:C:2019:332, 106. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 Attiecībā uz nosacījumu par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa ievērošanu jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesības atsaukties uz šo principu ir tad, ja Savienības kompetentās iestādes ieinteresētajai personai ir sniegušas precīzu, beznosacījumu un saskaņotu apliecinājumu no kompetentiem un uzticamiem avotiem (spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Tādēļ Savienības tiesiskajam regulējumam neatbilstoša dalībvalsts prakse nevar radīt tiesisko paļāvību privātpersonai, kas gūst labumu no šādi radītās situācijas (spriedumi, 1982. gada 15. decembris, *Maizena*, 5/82, EU:C:1982:439, 22. punkts, kā arī 2024. gada 19. decembris, *Kaduna*, C-244/24 un C-290/24, EU:C:2024:1038, 131. punkts).

62 Valsts atbalsta jomā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ņemot vērā Komisijas saskaņā ar LESD 108. pantu veiktās valsts atbalsta kontroles obligāto raksturu, pirmkārt, uzņēmumiem, kuri saņem atbalstu, principā tiesiskā paļāvība par to, ka atbalsts ir likumīgs, varētu būt tikai tad, ja atbalsts tiek piešķirts, ievērojot šajā pantā noteikto procedūru, un, otrkārt, rūpīgam saimnieciskās darbības subjektam parasti būtu jāspēj pārliecināties, vai šī procedūra ievērota (spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 98. punkts un tajā minētā judikatūra).

63 Tomēr vienlaikus Tiesa arī atzīst nelikumīga atbalsta saņēmēja iespēju atsaukties uz ārkārtējiem apstākļiem, kas varētu būt likumīgi pamatojuši viņa pārliecību par šī atbalsta likumību, un tādējādi iebilst pret tā atgūšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 20. septembris, Komisija/Vācija, C-5/89, EU:C:1990:320, 16. punkts).

64 Šajā lietā, kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 80. punktā, *On Air Media* un *Different Media* iespējamā paļāvība uz to, ka tās ietilpst tāda atbalsta, kas var tikt atļauts, pamatojoties uz VGAR, saņēmēju lokā, bija balstīta ne tikai uz Rumānijas iestāžu rīcību, it īpaši uz valsts atbalsta shēmu un šajā ziņā pieņemtajiem lēmumiem par šī atbalsta piešķiršanu, bet arī uz *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicētās VGAR rumāņu valodas versijas, uz kuru bija atsauce šajā atbalsta shēmā, skaidro, lai arī kļūdaino, tekstu.

65 Šajā ziņā, kā ģenerāladvokāts uzsvēris secinājumu 73. punktā, pamatlietas apstākļos *On Air Media* un *Different Media* nevar pārmest, ka tās nav pārbaudījušas VGAR 2. panta 18. punkta pārējo valodu versijas, jo nekas šīs tiesību normas sākotnējās rumāņu valodas versijas tekstā neradīja interpretācijas grūtības.

66 Turklāt attiecīgo valsts atbalsta shēmu, par kuru Komisijai tika pienācīgi paziņots, tā bija apstiprinājusi ar 2020. gada 27. augusta lēmumu, un arī tas varēja radīt tiesisko paļāvību, ka atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz šo shēmu, ir likumīgs.

67 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu jāatbild, ka tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka, pamatojoties uz labojumu regulu, atgūst atbalstu, ko Rumānija piešķīrusi pirms šīs regulas pieņemšanas saskaņā ar atbalsta shēmu, kas apstiprināta ar 2020. gada 27. augusta lēmumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

68 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Komisijas Regula (ES) 2021/452 (2021. gada 15. marts), ar kuru labo Regulas (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu, rumāņu valodas versiju, jāinterpretē tādējādi, ka ar to Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu, rumāņu valodas versija tiek labota ar atpakaļejošu spēku, sākot no pēdējās minētās regulas spēkā stāšanās dienas.**

2) **Tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principi jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka, pamatojoties uz Regulu 2021/452, atgūst atbalstu, ko Rumānija piešķīrusi pirms šīs regulas pieņemšanas saskaņā ar atbalsta shēmu, kas apstiprināta ar Komisijas lēmumu C(2020) 5949 final (2020. gada 27. augusts) – Valsts atbalsts SA.58166 (2020/N) – Rumānija – Covid-19: Atbalsts MVU un lielajiem uzņēmumiem, lai pārvarētu Covid-19 pandēmijas izraisīto ekonomisko krīzi.**

[Paraksti]